

DONALD TRUMP FORSETI – OG HVAT SO?

Í tráanini at røkka málsetninginum: “Make America great again”, hevur Donald Trump undir slagorðunum “America First” boðað frá, at USA fer ikkiuttan víðari at “spæla við” í altjóða samfelagnum. Heldur ikki skal USA taka lut í altjóða felagskapum, um áseta forðingar fyri, at USA røkkur sínum áhugamálum, tað verið seg hernaðarlíga, handilslíga og ikki minst umhvørvislíg, har Trump greitt hevur givið til kennar, at hann ikki trýr upp á, at veðurlagið er í ferð við at broyta seg av mannaávvum.

JÓN KRAGESTEEN

West Nordic Studies,
Fróðskaparsetur Føroya

Hernaðarlígi spurningurin: Hóttan – Trygd - Verja

Danmark og onnur lond í Evropa fara at nýta meira pening til herin

Grundgeving fyri páhaldinum:

Í forsetavalstriðnum hevur Donald Trump fleiri ferðir ført fram, at USA rindar alt ov stóran part av kostnaðinum hjá NATO, heili 73%, og eitt av málunum hjá honum hevur tí verið, at hini limalondini í minsta lagi skulu rinda tað, tey hava bundið seg til í NATO sáttmálanum, sum sambært Trump er 2% av BTÚ – og tað eru tað bara 4 av teimum 28 londunum

NATO

North Atlantic Treaty Organization

Stovnað í 1949 av teimum sameindu í Seinna Heimsbardaga undir leiðslu av US, Stórabretlandi og Fraklandi. Upprunaiga endamálið var politiskt og hernaðarligt verjúsamstarv í norðara parti av Atlantshavinum. Seinni eru fleiri lond inni á Evropska meginlandinum vorðin limir.

Limalondini hava skyldu at verja hvørt annað móti áløpi frá fíggingda.

Aðalskrivari síðan 2014:

Jens Stoltenberg úr Noregi
www.nato.int

TRUMP 2016

MAKE ★ AMERICA ★ GREAT ★ AGAIN

í NATO sum gera.

Danmark telist ikki millum tey 4 londini.

Trump førir fra, at USA hevur nýtt milliardir av dollarum í gjøgnum

skip og útgerð fyri at byggja upp eina sterka verju fyri Evropa og Asia. Trump sigur beinleiðis, at um NATO lond ikki rinda fyri seg, má USA vera til reiðar at lata hesi lond verja seg sjálvi. Hóttanin

hóast Trump seinni í valstriðnum bloytti støðuna eitt sindur við at flyta fokus yvir á, at NATO eigur at víðka virkisøkið til eisini at fevna um bardagan móti terrorismu.

Hernaðarlíga ískoytið í útnorði: Arktisk Kommando (AK)

er heitið á eindini hjá danska herinum, sum hevur við land- og sjóðkið við Føroyar og Grønland at gera.

Høvuðsuppgávur hjá AK:

- hernaðarlíga verja
- eftirlit og staðfesting av yvirveldi
- fiskiveiðieftirlit
- bjarging
- umhvørviseftirlit
- mátingar av sjóðkinum
- vera til reiðar at hjálpa sivila samfelagnum

Høvuðsstøðin hjá AK er í Nuuk, har um 40 fólk eru í starvi. Ein lítil eind er í Tórshavn, sum heldur til í MRCC støðini, har 6 fólk eru í starvi.

AK hevur eisini eindir í Kangerlussauq, Station Nord, SIRIUS patruljuni í Daneborg, Mestersvig og í Ålborg. Harumframt eru eini 5 skip alsamt í økinum, nakrar tyrllur og eitt flogfar

AK hevur eisini tætt samband við amerikonsku herstöðina Thule Air Base í útnyrðings-Grønlandi. Tilsamans eru um 85 í starvi hjá AK á landi. Afturat hesum koma manningarnar á skipunum.
<http://www2.forsvaret.dk>

Ískoytið í útnorði

Hóast Føroyar, saman við Grønlandi, ikki hava nakran her, so eru londini, sum partar av danska kongaríkinum, eisini partur og landðki hjá NATO, tí Danmark er